

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

27 Tachwedd 2019

Adroddiad gan: Alwyn Jones, Cyfarwyddwr Cynorthwyol GwE
Pwnc: Y Gymraeg mewn Addysg – Datblygu'r Gymraeg mewn Addysg yn rhanbarth Gogledd Cymru

---

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1 Cyflwyno strategaeth '*Datblygu'r Gymraeg mewn Addysg yn rhanbarth Gogledd*' i'r Cydbwyllgor i'w gymeradwyo.

2. CEFNDIR

- 2.1 Lluniwyd y strategaeth hon i osod cyfeiriad ar gyfer datblygu'r Gymraeg mewn addysg yn rhanbarth Gogledd Cymru dros y dair mlynedd nesaf, yn unol â gweledigaeth [Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr \(2017\)](#), [Addysg yng Nghymru: Cenhadaeth ein cenedl, Cynllun Gweithredu 2017-21 \(2017\)](#) ac [Y Gymraeg mewn addysg: Cynllun gweithredu 2017-21 \(2017\)](#).

Mae'r ddogfen hon yn cefnogi nodau ac amcanion Llywodraeth Cymru yn y polisiau uchod sef cymryd camau angenrheidiol i gynyddu'r nifer sy'n gallu siarad Cymraeg a chynyddu'r niferoedd sy'n ei siarad yn ddyddiol.

3. MATERION I'W HYSTYRIED

- 3.1 Mae cynllunio strategaeth ar gyfer Rhanbarth y Gogledd yn cynnig cryn her, gan fod amrywiaeth sylweddol o fewn y rhanbarth o'r defnydd a wneir o'r Gymraeg fel cyfrwng dysgu a chyfrwng cyfathrebu dyddiol o fewn ysgolion a'u cymunedau. Ceir o fewn y
-

rhanbarth gymysgedd ieithyddol a diwylliannol amrywiol a diddorol sy'n cwmpasu Cymry Cymraeg, dysgwyr y Gymraeg a phoblogaeth fudol sydd wedi ymuno â ni yma'n ddiweddar. Bydd y strategaeth hon ar gyfer holl ddisgyblion y rhanbarth a'u rhieni a gofalwyr, beth bynnag fo'u cefndir, a bydd yn cynnig y nod uchelgeisiol o ddod â'r Gymraeg yn rhan ganolog o fywyd pob disgybl yn y rhanbarth.

Mae'r ddogfen yn mynd i'r afael a'r her newydd a osodir i'r gyfundrefn addysg a hyfforddiant yng Nghymru gan Llywodraeth Cymru. Mae'n amlinellu bwriadau'r rhanbarth o ran cynnig cefnogaeth a chymorth ymarferol i ddisgyblion, athrawon, ysgolion ac awdurdodau lleol, ynghyd a'n partneriaid eraill ym maes addysg a hyfforddiant.

Bydd disgwyl i bob ysgol:

- datblygu gweledigaeth glir ar gyfer y Gymraeg a hyrwyddo datblygu cynlluniau ysgol gyfan er mwyn gwella profiadau dysgu a deilliannau pob dysgwr ar gyfer ymateb i strategaeth Llywodraeth Cymru *Cymraeg 2050 : Miliwn o siaradwyr*
- sicrhau fod ganddynt y cymorth priodol i lunio cynlluniau pwrpasol a chadarn ar gyfer datblygu eu darpariaeth yn y Gymraeg
- sicrhau fod yna gynllunio bwriadus i ddarparu cyfleoedd pwrpasol i ddisgyblion ddatblygu a defnyddio eu medrau Cymraeg mewn sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol o fewn dibenion y cwricwlwm newydd a'r Fframwaith Siarter Iaith
- cynyddu ymwybyddiaeth o ofynion y Fframwaith Siarter Iaith
- cydweithio, dysgu a chyfnewid gwybodaeth gydag eraill drwy rwydweithiau a/neu systemau cydweithio rhwng ysgolion mewn perthynas â'r Gymraeg
- llunio rhaglen o ddysgu proffesiynol i sicrhau bod ymarferwyr yn gallu datblygu eu sgiliau iaith Gymraeg yn barhaus, yn unol â'r disgwyliadau proffesiynol

4. ARGYMHELLION

- 4.1 Gofynnir i'r Cydbwyllgor gymeradwyo'r ddogfen '*Datblygu'r Gymraeg mewn Addysg yn rhanbarth Gogledd*'.

5.0 GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 5.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o'r adroddiad hwn.

6.0 EFFAITH O RAN CYDRADDOLDEB

- 6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau newydd o ran cydraddoldeb yn codi o'r adroddiad hwn.

7.0 GOBLYGIADAU PERSONÉL

- 7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau personél newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

8.0 YMGYNGHORI Â WNAED

- 8.1 Bwrdd Rheoli GwE.

Yn ogystal, cynhaliwyd cyfarfodydd ymgynghori a chynllunio gyda:

- rhan-ddeiliaid a phartneriaid y sector addysg o fewn chwe awdurdod lleol y rhanbarth (cynghorwyr a swyddogion ALL, penaethiaid ysgolion cynradd ac uwchradd, Mudiad Meithrin, Urdd, Mentrau Iaith, Llywodraethwyr, canolfannau iaith hwyr ddyfodiaid, colegau addysg bellach, Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru).
- Bwrdd Strategol y Gymraeg GwE
- Uwch Swyddogion GwE
- Colegau Addysg Bellach a'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol.

Rydym hefyd yn ddiolchgar i'r Urdd am hwyluso casglu barn pobl ifanc o ardaloedd ar hyd y Gogledd, mewn clybiau a fforymau iaith gyntaf ac ail iaith.

9.0 ATODIADAU

9.1 Atodiad 1 – *Datblygu'r Gymraeg mewn Addysg yn rhanbarth Gogledd*

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Swyddog Cyllid Statudol:

Gyda rhan 5.1 o'r adroddiad uchod yn cadarnhau nad oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o'r eitem gerbron, 'does gen i ddim i'w ychwanegu at yr adroddiad o safbwynt priodoldeb ariannol.